

ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Beleggingsfondsen

Jaarverslag

2018

a.s.r.
de nederlandse
vermogens
beheerders

Algemene informatie ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Beleggingsfondsen

Raad van Toezicht

Drs. B. Vliegenthart (voorzitter)

Prof. dr. R.M.W.J. Beetsma

O.J. Labe

Beheerder

ASR Vermogensbeheer N.V.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

Website: www.asrvermogensbeheer.nl

Handelsregister KvK Utrecht nummer 30227237

Directie Beheerder

Drs. J.Th.M. Julicher

J.J.M. de Wit MSc

Drs. M.R. Lavooi RBA

Juridisch eigenaar beleggingen

Stichting Juridisch Eigenaar ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Fondsen

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

Bewaarder (depository en custodian)

BNP Paribas Securities Services S.C.A., Amsterdam Branch

Herengracht 595

1017 CE Amsterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP

Wassenaarseweg 80

2596 CZ Den Haag

Juridisch adviseur van de Beheerder

De Brauw Blackstone Westbroek N.V.

Claude Debussylaan 80

1082 MD Amsterdam

ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Beleggingsfondsen

Inhoudsopgave

Bestuursverslag	4
Profielschets.....	5
Verslag van de beheerder.....	8
Duurzaamheidsbeleid	12
Markontwikkelingen en vooruitzichten	14
ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (ADINAF)	16
In Control statement.....	20
 Bericht Raad van Toezicht.....	 21
 Jaarrekening 2018 ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds.....	 22
Balans	23
Winst- en verliesrekening.....	23
Kasstroomoverzicht	24
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	25
Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening	28
Overige gegevens	32

Bestuursverslag

Algemeen

ASR Vermogensbeheer N.V. (hierna: 'a.s.r. vermogensbeheer' of 'de Beheerder') is de AIF-beheerder van het ASR Duurzaam Vermogensbeheer Beleggingsfondsen. a.s.r. vermogensbeheer is statutair gevestigd te Utrecht en staat ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 30227237. a.s.r. vermogensbeheer is een 100%-deelneming van ASR Nederland N.V.

a.s.r. vermogensbeheer heeft ten doel het verlenen van beleggingsdiensten, het beheren van vermogen en het optreden als vermogensbeheerder ten behoeve van derden. a.s.r. vermogensbeheer biedt vermogensbeheer aan voor pensioenfondsen, verzekeraars, waarborg- en vermogensfondsen, goede doelen, decentrale overheden, zorg- en onderwijsinstellingen, netwerkbedrijven, woningcorporaties en andere spelers in het maatschappelijk domein, a.s.r. vermogensbeheer richt zich hierbij onder meer op maatwerkoplossingen met een verantwoord rendement. Daarnaast biedt a.s.r. vermogensbeheer ook institutionele beleggingsfondsen en integraal beheer met modulaire elementen als ALM-advies of rapportages voor toezichthouders aan. Het productpalet bestaat uit euro bedrijfsobligaties, rente overlay, euro staatsobligaties, euro aandelen, Amerikaanse aandelen, balanced mandates, maatwerk obligatieportefeuilles, onderling lenen, vastrentend index beleggen, vastgoed en hypotheek. Overige beleggingscategorieën kopen we in op a.s.r. condities: kwaliteit en duurzaamheid.

a.s.r. vermogensbeheer heeft geen personeelsleden in dienst. Alle werkzaamheden worden middels een inleenovereenkomst verricht door werknemers in dienst van ASR Nederland N.V.

AIFM-vergunning

a.s.r. vermogensbeheer beschikt over een vergunning als beheerder van alternatieve beleggingsinstellingen als bedoeld in artikel 2:65, eerste lid, sub a Wet op het financieel toezicht ("Wft").

De reikwijdte van de vergunning is op grond van artikel 1: 102, tweede lid, Wft beperkt tot het aanbieden van deelneming in:

- beleggingsinstellingen die beleggen in financiële instrumenten; en
- beleggingsinstellingen die beleggen in hypotheekvorderingen;

Op grond van deze vergunning treedt a.s.r. vermogensbeheer op als beheerder van de volgende alternatieve beleggingsinstellingen: de ASR Beleggingsfondsen, de ASR Mixfondsen, de Luxemburgse alternatieve beleggingsinstelling ASR Fonds SICAV ('Société d'investissement à Capital Variable'), ASR Hypotheekfondsen, het ASR Kapitaalmarktfonds, het ASR Depositofonds, de ASR ESG IndexPlus Institutionele Fondsen, het ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds en First Liability Matching N.V.

Daarnaast treedt a.s.r. vermogensbeheer op als beheerder van ASR Beleggingspools, ASR Vastgoed Basisfondsen, ASR Amerika Aandelen Basisfondsen, ASR Basisfondsen, ASR Beleggingsmixfondsen, ASR Pensioen Staatsobligaties 15+ Jaar, ASR Pensioen Staatsobligaties 10-15 Jaar en de ASR Pensioen Mixfondsen. Op grond van artikel 1:13a lid 1, sub g van de Wft is het beheer van deze beleggingsstructuren vrijgesteld van de verplichtingen in de Wft en afgeleide regelgeving en staat het beheer derhalve niet onder toezicht van de AFM.

a.s.r. vermogensbeheer heeft van de Stichting Autoriteit Financiële Markten (AFM) een vergunning verkregen om additionele beleggingsdiensten te verlenen aan professionele cliënten op grond van artikel 2:67a, tweede lid, onderdelen a, b en d Wft. Met deze vergunning heeft a.s.r. vermogensbeheer toestemming om beleggingsdiensten te verlenen aan professionele cliënten. Dit houdt in dat a.s.r. vermogensbeheer vermogensbeheer voor derden mag uitvoeren, onder meer het beheren van individueel vermogen van pensioenfondsen, verzekeraars, goede-doelenstichtingen en overheidsinstellingen. Daarnaast kan a.s.r. vermogensbeheer beleggingsadvies geven over financiële instrumenten en orders van cliënten ontvangen en doorgeven met betrekking tot financiële instrumenten.

Profielschets

Structuur

ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Beleggingsfondsen (hierna: het Fonds) is opgericht per 1 september 2018 (en van start gegaan per 11 oktober 2018). Het Fonds is een in Nederland gevestigd fonds voor gemene rekening met een besloten karakter. Het Fonds is een fonds voor gemene rekening. Het Fonds is een zogenaamd paraplufonds dat door middel van de uitgifte van verschillende series Participaties kan worden onderverdeeld in één of meer Subfondsen. Aan ieder Subfonds wordt een gedeelte van het vermogen van het Fonds toegerekend. Het op de Participaties in een Subfonds te storten bedrag en het daaraan toe te rekenen vermogen wordt ten behoeve van het desbetreffende Subfonds belegd volgens een separaat beleggingsbeleid. Elk Subfonds kent hierdoor zijn eigen risicoprofiel. Per Subfonds wordt daarnaast een aparte administratie gevoerd, zodat alle aan een geheel Subfonds toe te rekenen kosten en opbrengsten ook per Subfonds worden verantwoord. De structuur van een paraplufonds biedt voordelen met betrekking tot efficiënt beheer.

Per heden is één Subfonds uitstaand, te weten het ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds. In de toekomst kunnen door de Beheerder andere Subfondsen worden toegevoegd door middel van de uitgifte van een nieuwe serie Participaties in het Fonds. Als dit het geval is, zal een Supplement aan het Prospectus worden toegevoegd.

In de paraplustructuur is het de volgende Subfonds opgenomen:

Subfonds	Manager
ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (ADINAF)	Mevrouw E. (Ellen) Eijking

Beleggingsfilosofie van het Fonds

Het Subfonds beoogt Participanten een goed gediversifieerde portefeuille aan te bieden in ondernemingen die genoteerd zijn aan de Nederlandse aandelenbeurs (Euronext Amsterdam). Het beleggingsbeleid van het Subfonds is erop gericht om lange termijn een rendement te halen dat beter is dan de index na aftrek van alle op dit fonds van toepassing zijnde kosten.

Beheerder en Juridisch Eigenaar

Het Fonds heeft een Beheerder en een Juridisch Eigenaar. De Beheerder van het Fonds is a.s.r. vermogensbeheer en beschikt over een door de Stichting Autoriteit Financiële Markten (hierna 'AFM') verleende vergunning als bedoeld in artikel 2:65 en 2:67 Wet financieel toezicht.

De Juridisch Eigenaar van het Fonds is Stichting Juridisch Eigenaar ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Fondsen. De Juridisch Eigenaar is opgericht op 23 april 2018 en is een stichting in concernverband van ASR Nederland. De Juridisch Eigenaar is statutair gevestigd te Utrecht en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 71504400.

Bewaarder

BNP Paribas Securities Services S.C.A., Amsterdam Branch is aangesteld als bewaarder respectievelijk 'depository' (verder: Bewaarder). De Bewaarder is een onder wettelijk toezicht staande entiteit met als wettelijke taken onder andere het monitoren van kasstromen, de naleving van beleggingsbeleid en de eigendomsverificatie ten aanzien van de financiële activa van het Fonds.

Depositary & Custody agreement

De onderlinge verhouding tussen de Beheerder, de Juridische Eigenaar en de Bewaarder is vastgelegd in een overeenkomst ('Depositary & Custody Agreement'). De overeenkomst regelt de benoeming van de Bewaarder door de Beheerder en bepaalt de voorwaarden waaronder de Bewaarder is belast met de bewaring van de activa van het fonds. De overeenkomst meldt dat de Bewaarder rechtstreeks aansprakelijk kan worden gesteld. Na aanvaarding is de Bewaarder jegens de betreffende Participant aansprakelijk voor het verlies door de Bewaarder of door een derde aan wie de bewaarneming van financiële instrumenten is overgedragen van in bewaring genomen financiële instrumenten en voor alle andere verliezen die een Participant ondervindt doordat de Bewaarder zijn verplichtingen uit hoofde van de overeenkomst en nadere wet- en regelgeving met opzet of door nalatigheid niet naar behoren nakomt. De Beheerder is bereid om vorderingen op grond van dit beding namens de Participanten in te dienen.

Alternative Investment Fund Managers Directive (AIFMD)

a.s.r. vermogensbeheer heeft een AIFMD-vergunning en voldoet aan de vereisten die gelden voor een abi-beheerder, waarvan een nadere omschrijving is opgenomen in het verslag van de beheerder. Deze vereisten betreffen onder meer het aanstellen van een onafhankelijke bewaarder (zie hierna), het hebben van risicomangementbeleid, beleid inzake belangenconflicten, uitbestedingsbeleid, beloningsbeleid (zie tevens www.asr.nl), en waarderingsbeleid fondsactiva. Daarnaast hebben de vereisten betrekking op de jaarverslaglegging en kapitaalvereisten voor Beheerder en Bewaarder.

Raad van Toezicht

Het Fonds heeft een Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid en de taakuitoefening van de Beheerder en op de algemene gang van zaken binnen het Fonds. De Raad van Toezicht is voorts belast met toezicht op de naleving van de Fund Governance Code door de Beheerder en staat de Beheerder met raad terzijde. De taak en werkzaamheden van de Raad van Toezicht zijn vastgelegd in de Fondsvoorwaarden en het reglement van de Raad van Toezicht als bedoeld in artikel 19 van de Fondsvoorwaarden. Bij de vervulling van hun taak richten de leden van de Raad van Toezicht zich naar het belang van het Fonds en het belang van de gezamenlijke participanten in het Fonds.

Vergadering van participanten

Vergaderingen van Participanten worden gehouden indien de Beheerder dit in het belang van de Participanten acht. Het recht om vergaderingen van Participanten bijeen te roepen komt niet toe aan individuele of groepen Participanten.

Stembeleid

Conform de Nederlandse Corporate Governance Code en het a.s.r. Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid is een stembeleid ontwikkeld op basis waarvan a.s.r. haar rol als institutionele belegger invult op aandeelhoudersvergaderingen. Dit stembeleid wordt toegepast op alle door a.s.r. vermogensbeheer beheerde beursgenoteerde aandelen. De stemverantwoording geeft volledig inzicht in de uitoefening van het stemrecht op de aandeelhoudersvergaderingen.

a.s.r. gelooft in engagement via een constructieve dialoog met de bedrijven waarin zij belegt, met als doel het verhogen van de aandeelhouderswaarde en maatschappelijk rendement op lange termijn. Als er sprake is van controversiële activiteiten en deze dialoog niet tot een positief resultaat leidt, dan worden bedrijven uitgesloten van de beleggingsportefeuille. In de gesprekken zet a.s.r. het beleid van ondernemingen ten aanzien van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op de agenda en worden eventuele controverses besproken. De inbreng van a.s.r. wordt in het algemeen door het management als constructief ontvangen. Er is in 2018 actief stembeleid uitgevoerd. Indien het uitoefenen van het stemrecht niet (voldoende) in het belang van de uiteindelijk gerechtigden is, dit buitensporige kosten met zich meebrengt, of dit op andere gronden onwenselijk is, kan worden besloten het stemrecht niet uit te oefenen.

Dividendbeleid

Het Fonds keert geen dividend uit. De door het Fonds ontvangen dividenden worden herbelegd binnen het Fonds.

Kosten en vergoedingen

Bij uitgifte en inkoop van Participaties worden door het Fonds kosten in rekening gebracht. De Beheerder berekent de op- of afslag (transactiekosten) op basis van de gemiddelde daadwerkelijk gemaakte transactiekosten die zij bij aan- en verkoop van beleggingen moet maken. Deze kosten komen ten gunste van het Fonds ter compensatie van transactiekosten die worden gemaakt.

Uitlenen van effecten

Effecten van het Fonds kunnen niet worden uitgeleend. De beleggingsfondsen waarin het Fonds belegt, lenen mogelijkerwijs wel effecten uit. Met verwijzing naar het prospectus van deze onderliggende beleggingsfondsen, kunnen effecten worden uitgeleend onder de daar genoemde voorwaarden. De Beheerder van het Fonds ziet er op toe dat door deze onderliggende beleggingsfondsen risico mitigerende maatregelen worden getroffen in de vorm van onderpand en dat het uitlenen van effecten tegen marktconforme voorwaarden plaatsvindt.

Transacties gelieerde partijen

Indien transacties worden verricht met aan ASR Nederland N.V. gelieerde partijen, zullen deze tegen marktconforme voorwaarden plaatsvinden. Bij een dergelijke transactie buiten een gereguleerde markt om, zoals een effectenbeurs of andere erkende open markt, zal een onafhankelijke waardebeoordeling ten grondslag liggen aan de transactie. Indien de transactie met een gelieerde partij uitgifte en/of inkoop van deelnemingsrechten in een beleggingsinstelling betreft, wordt de tegenprestatie berekend op dezelfde wijze zoals deze voor iedere andere deelnemer zou worden berekend. Een onafhankelijke waardebeoordeling zoals bedoeld in de vorige zin zal dan niet plaatsvinden.

Beschikbare documentatie

De statuten van de Beheerder en de statuten van de Bewaarder liggen ter inzage ten kantore van de Beheerder. Een kopie van de vergunning en van de statuten is kosteloos verkrijgbaar. Actuele informatie over het Fonds, alsmede het prospectus, het (half)jaarverslag, zijn kosteloos op schriftelijk verzoek verkrijgbaar bij de Beheerder. Ook wordt deze informatie gepubliceerd op de Website van de Beheerder.

Klachten

Klachten kunnen schriftelijk worden ingediend, gericht aan de Beheerder op onderstaand adres.

ASR Vermogensbeheer N.V.
Archimedeslaan 10
3584 BA Utrecht

De Beheerder is aangesloten bij het financiële klachteninstituut KiFiD.

Verslag van de beheerder

Kerncijfers

In 2018 is het fondsvermogen van het Fonds met € 40,3 miljoen afgenomen naar € 472,1 miljoen, een daling van 7,86% ten opzichte van 11 oktober 2018. In de mondiale beurscorrectie noteerde het Fonds een negatief beleggingsrendement van -6,02%. Bovendien daalde het aantal uitstaande participaties met circa 1,9% als gevolg van onttrekkingen.

x1.000	31-12-2018	11-10-2018*	% verandering	€ verandering
ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (ADINAF)	€ 472.129	€ 512.384	-7,86%	€ -40.255

* startdatum van het fonds

Beheerontwikkelingen beheerder in de verslagperiode

In 2018 is op het terrein van wet- en regelgeving MiFID II van toepassing. De wijzigingen in MiFID II richten zich op een aantal hoofdpunten:

- **Transactierapportage**
Beleggingsondernemingen moeten transacties verplicht rapporteren aan de nationale toezichthouder via een goedgekeurd rapporteringsmechanisme. Het doel hiervan is om de transparantie te vergroten. Bovendien kunnen toezichthoudende autoriteiten hierdoor marktmisbruik opsporen en controleren. Daarom moeten per transactie meer gegevens worden gemeld en geldt de rapportageverplichting niet alleen voor financiële producten, maar bijvoorbeeld ook voor grondstoffen.
- **Volledige transparantie**
Onder MiFID I waren transparantievereisten alleen van toepassing op aandelen, maar onder MiFID II gelden ze ook voor producten die op andere financiële markten worden verhandeld, zoals obligaties, derivaten, emissierechten en zogenaamde structured finance-producten. Beleggingsinstellingen moeten, in geval van een order, vooraf en achteraf de juiste gegevens publiceren, zodat alle marktpartijen op elk moment over de juiste en dezelfde informatie kunnen beschikken.
- **Best execution en afhandeling van orders**
Onder MiFID II moeten beleggingsinstellingen voldoende maatregelen nemen om een zo goed mogelijk resultaat te behalen voor de klant. Beleggingsinstellingen moeten een orderuitvoeringsbeleid hebben en elk kwartaal basisinformatie verstrekken over de best execution.
- **Beleggers bescherming**
MiFID II is onder andere bedoeld om beleggers beter te beschermen. Daarom zijn strengere gedragsregels met betrekking tot onder andere belangenconflicten, de beoordeling of een product of dienst geschikt is voor een klant, kosten, tarieven en productbeleid geformuleerd.

a.s.r. vermogensbeheer neemt de MiFID II-vereisten in acht en kan daardoor zijn klanten op de best mogelijke manier bedienen.

In 2018 zijn de voorbereidingen getroffen voor het Money Market Fund Regulation (MMFR), de Verordening geldmarktfondsen. Deze richtlijn is van toepassing op fondsen (UCITS & AIF's) welke beleggen in kortlopende activa en een rendement nastreven conform geldmarkttarieven. Deze richtlijn geeft extra verplichtingen voor geldmarktfondsen op het gebied van rapportage, risk en juridisch vlak. a.s.r. vermogensbeheer zal ten behoeve van het beheer van een geldmarktfonds een vergunning aanvragen bij de AFM waarmee de naleving van de verordening kan worden aangetoond.

Vanaf 1 januari 2018 is de Benchmarkverordening (EUR 2016/1011 van 8 juni 2016) van kracht met een overgangstermijn van 1 jaar tot 1 januari 2019. In de EU gevestigde beheerders van benchmarks zijn verplicht een vergunning aan te vragen of zich te laten registreren. Het doel van deze Benchmarkverordening is om de nauwkeurigheid en integriteit in de EU te waarborgen van indices die worden gebruikt als benchmarks. a.s.r. vermogensbeheer heeft een continuïteitsplan opgesteld, waarin staat beschreven hoe een alternatieve benchmark dient te worden geselecteerd bij het wijzigen of vervallen van de benchmark. Bij a.s.r. vermogensbeheer rust de verplichting te controleren of de Beheerder van de door haar gebruikte benchmarks aan de registratieplicht bij de AFM zullen voldoen. De beheerders van beleggingsinstellingen hebben hier tot 1 januari 2020 de tijd voor.

a.s.r. Vermogensbeheer is per 2 mei 2018 gestart met het ASR Beleggingsmixfonds ABC. In het kader van de herstructurering van de ABC Pool zijn op 28 maart de 'line-by-line' mandaten omgezet naar het ASR Beleggingsmixfonds ABC. Dit fonds is toegevoegd aan het reeds bestaande paraplufonds ASR Beleggingsmixfondsen, waartoe de subfondsen ASR Beleggingsmixfondsen E en G behoren.

In oktober is gestart met het ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (ADINAF) als onderliggend fonds van de Luxemburgse beleggingsinstelling ASR FONDS Nederlandfondsen. Voorheen belegde de Luxemburgse beleggingsinstelling door in het BNP Paribas L1 Equity Netherlands. ADINAF is per 11 oktober 2018 de vervanger van BNP Paribas L1 Equity Netherlands

vanwege de aangekondigde strategie-wijziging door de beheerder BNP Paribas Asset Management. Het BNP Paribas L1 Equity Netherlands is op 17 december 2018 gefuseerd met Parvest Equity Best Selection Euro.

Per 8 december 2018 is de in december 2017 overgenomen Nederlandse vermogensbeheerder First Investments N.V. gefuseerd met ASR Vermogensbeheer N.V. First Investments heeft een positie opgebouwd als specialistische vermogensbeheerder in de pensioenmarkt en voor a.s.r. vermogensbeheer wordt hiermee haar positie versterkt als vermogensbeheerder voor institutionele klanten.

Beheerontwikkelingen fonds in de verslagperiode

Afgelopen periode zijn geen zaken met een materiële impact aan de orde gekomen in de maandelijkse vergaderingen van a.s.r. vermogensbeheer.

Risicomanagement

Het beheersen van risico's is verbonden aan het risicoprofiel van betreffend Subfonds. Het uitgangspunt van risicomanagement is niet zozeer het zoveel mogelijk inperken van risico's, maar vooral het streven naar een optimale verhouding tussen rendement en risico binnen acceptabele limieten.

De Beheerder van het paraplufonds bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het prospectus zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen.

Dergelijke richtlijnen zijn onder meer opgesteld ten aanzien van de mate van spreiding van de portefeuille, de kredietwaardigheid van debiteuren waarmee zaken worden gedaan en de liquiditeit van beleggingen.

Zo zal een brede en goede spreiding van de beleggingen naar verwachting een dempend effect hebben op onderkende prijsrisico's, terwijl selectie op kredietwaardigheidsniveau en limietbewaking de mogelijkheid schept om kredietrisico's te beheersen. Liquiditeitsrisico's worden beperkt door hoofdzakelijk in courante, beursgenoteerde effecten te beleggen.

Het gebruik van derivaten is niet toegestaan volgens de beleggingsrichtlijnen. Alleen indextrackers waaronder ETF's en beleggingsinstellingen met een beperkte tracking error worden zodanig gebruikt dat de portefeuille als geheel binnen de beleggingsrestricties blijft. De bedrijfsvoering van de Beheerder, voor zover die van toepassing is op de activiteiten van de beleggingsinstelling, is mede gericht op het beheersen van operationele risico's.

Daarnaast vindt er periodiek directieoverleg plaats, waarin de directie notie neemt van de gang van zaken. De afdeling Risk monitort dagelijks of de verschillende portefeuilles voldoen aan de afgegeven uitvoeringsrichtlijnen (mandaten) en rapporteert dit ook in de zogeheten limietenrapportage. Deze limietenrapportage wordt besproken in het Risk Management Comité (RMC). De stukken van het RMC worden ingebracht in het Investment & Policy Committee (IPC). De directie is vertegenwoordigd in het IPC.

Gedurende het jaar vindt tevens regelmatig evaluatie plaats, waarbij ook nieuwe ontwikkelingen worden betrokken en wordt beoordeeld of aanpassingen of verbeteringen in het risicobeheersysteem noodzakelijk zijn.

Inzicht in risico's

Het (half)jaarverslag heeft onder meer als functie om inzicht te verschaffen in risico's die zich ultimo verslagperiode voordoen.

Het opgenomen overzicht in de bijlage van de "Specificatie van de Beleggingen" biedt informatie inzake de mate van spreiding van beleggingen op het gebied van zowel regio en valuta als per individuele naam, alsmede inzake rentepercentage en resterende looptijd per belegging in geval van vastrentende beleggingen en geeft daarmee onder meer een indicatie van prijsrisico's. Wat betreft afgeleide financiële instrumenten zijn, voor zover deze instrumenten onderdeel van de portefeuille op verslagmoment uitmaken, specificaties opgenomen in de toelichting van de balans en/of winst en verliesrekening, voor zover relevant.

Fund governance en beleid inzake belangenconflicten (gedragscode DUFAS)

Om voor de Participanten waarborgen te scheppen voor een beheerste en integere uitoefening van het beheer van het Fonds en zorgvuldige dienstverlening zoals bedoeld in de Wft sluit de Beheerder aan bij de gedragscode die is opgesteld door de brancheorganisatie DUFAS (Dutch Fund and Asset Management Association). Deze gedragscode behelst de vastlegging van good practices op het gebied van fund governance en biedt nadere richtlijnen voor de organisatorische opzet en de werkwijze van beheerders van beleggingsinstellingen met als doel dat de beheerder handelt in het belang van de deelnemers in zijn beleggingsinstellingen en zijn organisatie zo inricht dat belangenconflicten worden tegengegaan.

Een belangrijk onderdeel van fund governance is het hebben van een Raad van Toezicht of entiteit die voldoende onafhankelijk is van de beheerder en die de rol van toezichthouder met betrekking tot het beheer van de beleggingsinstellingen door de beheerder

vervult. Deze toezichthouder heeft de taak om te controleren of de beheerder zijn verplichting om te handelen in het belang van de deelnemers in zijn beleggingsinstellingen naleeft.

De Beheerder heeft zijn "principles of fund governance" neergelegd in een Fund Governance Code. Daarnaast heeft de Beheerder voor al zijn werkzaamheden een beleid inzake belangenconflicten opgesteld. Uitgangspunten van het beleid zijn het voorkomen en het beheersen van belangenconflicten die in het nadeel kunnen zijn van cliënten van de Beheerder en het gelijk en rechtvaardig behandelen van cliënten.

De Fund Governance Code alsmede het beleid inzake belangenconflicten zijn beschikbaar op de Website van de Beheerder.

Risicostructuur Beheerder

Risicomanagement is het continu en systematisch doorlopen van de organisatie en zijn activiteiten op risico's om op basis hiervan bewust risico's te nemen, de kans op risico's te verkleinen of de gevolgen ervan te beperken. Doelstellingen daarbij zijn een beheerste en integere bedrijfsvoering, het voldoen aan wet- en regelgeving en het handelen in het belang van de Participant. Kern daarin is dat gewaarborgd wordt dat de belangrijkste risico's die het beheer beïnvloeden, worden geïdentificeerd en inzichtelijk worden gemaakt, zodat passende beheersmaatregelen kunnen worden getroffen en de effectiviteit van deze maatregelen kan worden bewaakt.

Conform de AIFM regelgeving (art. 80) is binnen de organisatie van de Beheerder de verantwoordelijkheid van het risicomanagement een gesepareerde activiteit. Overeenkomstig de AIFMD Verordening is er onderscheid tussen risico's met betrekking tot de fondsen enerzijds en risico's met betrekking tot de organisatie van de Beheerder anderzijds.

De bestuurder van de Beheerder, verantwoordelijk voor risicomanagement, legt voor het risicomanagement van de onder toezicht staande fondsen rechtstreeks verantwoording af aan de CEO (Chief Executive Officer) van ASR Nederland N.V. Voor wat betreft het risicomanagement van de beheerorganisatie wordt de Risk Charter gevolgd dat geldt binnen ASR Nederland N.V. De Beheerder legt voor het risicomanagement van de beheerorganisatie conform het Risk Charter verantwoording af aan de CFO (Chief Financial Officer) van ASR Nederland N.V., via de CFRO van de Beheerder en de directeur Finance & Risk van ASR Nederland.

a.s.r. vermogensbeheer hanteert het "Three lines of defence" model als risicomanagementmodel. In dit model zijn de verantwoordelijkheden op het gebied van risicobeheersing duidelijk vastgelegd. De bedrijfsonderdelen binnen de 1e beheersingslijn zijn verantwoordelijk voor de adequate beheersing van de risico's gerelateerd aan de bedrijfsvoering in het betreffende bedrijfsonderdeel. De 2e beheersingslijn is verantwoordelijk voor het implementeren van een geïntegreerd en effectief risicomanagementkader ten behoeve van de 1e beheersingslijn en voor het monitoren van risicomanagement. De 2e beheersingslijn wordt gevormd op ASR Nederland N.V. -niveau en bestaat uit de afdeling Group Risk Management en afdeling Integriteit (waaronder Compliance). De afdeling Audit vormt de 3e beheersingslijn en is verantwoordelijk voor een onafhankelijk beoordeling van de effectiviteit van het risicomanagementsysteem, de interne controle structuur en de deugdelijkheid van de governance structuur.

Risico- en limietcontrole

De Beheerder bewaakt met behulp van een systeem van risicobeheersingsmaatregelen dat het Fonds en Subfondsen in het algemeen en de beleggingsportefeuille in het bijzonder blijft voldoen aan de randvoorwaarden zoals die in het prospectus zijn vastgelegd, aan de wettelijke kaders en aan de meer fonds specifieke interne uitvoeringsrichtlijnen(mandaat).

De Subfondsen zijn gevoelig voor marktbewegingen in het algemeen (marktrisico), als ook voor fluctuaties in prijzen van individuele beleggingsinstrumenten in het bijzonder. Het maximale verlies voor Participanten is beperkt tot de waarde van de door hen gehouden Participaties.

Het risico van de Subfondsen wordt beperkt doordat de activa van een Subfonds worden gespreid over een groot aantal effecten. Aangezien elk Subfonds een eigen beleggingsbeleid voert, variëren de risico's per Subfonds. De volledige lijst van risicofactoren kunt u teruglezen in het Prospectus in hoofdstuk 4 Risicoprofiel.

Op basis van mandaat- en prospectuslimieten vindt er een dagelijkse controle plaats. Indien er sprake is van overschrijding zal er direct actie ondernomen worden. Maandelijks wordt er door de afdeling Risk & Compliance een dashboard opgesteld waarop duidelijk en snel zichtbaar is of er een incident en/of overschrijding heeft plaatsgevonden, welke gradatie deze melding heeft en wat de impact is. Het dashboard wordt besproken in een Risk management comité welke maandelijks wordt gehouden en het dashboard wordt ook gedeeld met de Raad van Toezicht. Daarnaast wordt er een meldingenregister bijgehouden waarin acties worden bewaakt welke zijn uitgezet na een incidentmelding.

Door a.s.r. vermogensbeheer zijn de volgende belangrijkste risico's en de daarbij horende limieten gedefinieerd:

Gedefinieerd risico	Toelichting
Marktrisico	Marktrisico wordt beheerst door middel van diversificatie van de portefeuille en wordt bewaakt door middel van beperkingen / limieten.
Beleggen met geleend geld	Een negatief banksaldo is toegestaan tot 5% van het fondsvermogen voor een periode van 5 werkdagen.
Derivatenrisico	Derivaten zijn niet toegestaan.
Tegenpartij risico	Er wordt alleen gehandeld in aandelen die genoteerd zijn aan de Nederlandse aandelenbeurs.
Liquiditeiten risico	Het Subfonds belegt alleen in courante beleggingen welke genoteerd zijn aan de Nederlandse aandelenbeurs.
Operationeel risico	Er is een systeem aanwezig met monitoring procedures, het meten van gedefinieerde restricties en signaleren van overschrijdingen om snel en adequaat in te grijpen en risico's te mitigeren. Als extra middel om overschrijdingen snel op te lossen is er een escalatieprocedure.

In 2018 hebben zich geen overschrijdingen en/of incidenten voorgedaan welke een materiële impact hebben gehad op het Fonds.

Monitoring Operational risks

Naast de risico's welke dagelijks worden gemeten worden overige incidenten gemeld middels een incidentenformulier. Hieronder valt bijvoorbeeld een onjuiste NAV, late aanlevering van de NAV, etc. Alle voorgekomen incidenten worden geanalyseerd en gedocumenteerd. Deze meldingen worden bijgehouden in het meldingenregister. Hieruit voortkomende acties worden uitgezet en gemonitord door de afdeling Risk Management.

Voor het Subfonds is geen nadelige impact ontstaan ten aanzien van de intrinsieke waarde en de participanten.

Duurzaamheidsbeleid

ASR als duurzame belegger

Als institutionele belegger toont a.s.r. haar maatschappelijke verantwoordelijkheid onder meer door toepassing van ethische en duurzaamheidscriteria in haar beleggingsbeleid.

Alle beleggingen die beheerd worden door a.s.r. vermogensbeheer worden gescreend op basis van het a.s.r. SRI-beleid (Socially Responsible Investment), zoals sociale en milieuaspecten. Landen en ondernemingen die niet hieraan voldoen worden uitgesloten. De screening van ondernemingen is gebaseerd op externe, onafhankelijke research van Vigeo Eiris (www.vigeo-eiris.com/en/vigeo-eiris-rating/) conform Arista standaarden. Daarnaast is er een externe, onafhankelijke certificering door Forum Ethibel (forumethibel.org/content/home.html) via een halfjaarlijkse audit van de beleggingsportefeuille beheerd door a.s.r. vermogensbeheer.

Bij het beheer van vermogen selecteert a.s.r. op basis van best practices en products volgens de United Nations Sustainable Development Goals (SDG's) en ESG-criteria (Environmental, Social en Governance). Dit betreft alle beleggingen in landen (staatsleningen) en in ondernemingen (aandelen en bedrijfsobligaties) die het best scoren en passend zijn binnen de beleggingsrichtlijnen. Daarnaast investeert a.s.r. in bedrijven die een duurzame bijdrage leveren aan de maatschappij.

Ook hanteert a.s.r. een strikt uitsluitingsbeleid ten aanzien van controversiële activiteiten van landen en ondernemingen. Dit betreft bijvoorbeeld producenten van controversiële of offensieve wapens, nucleaire energie, de gokindustrie, tabak, kolen, teerzanden en schalie olie. Tevens eist a.s.r. dat bedrijven voldoen aan internationale conventies op het gebied van milieu, mensen- en arbeidsrechten. Wij geloven in engagement via een constructieve dialoog met de bedrijven waarin wij beleggen, met als doel het verhogen van de ondernemingswaarde en maatschappelijk rendement op lange termijn. Als er sprake is van controversiële activiteiten en deze dialoog niet tot een positief resultaat leidt, dan worden deze bedrijven uitgesloten in de beleggingsportefeuille. Voor de beleggingen in staatsleningen sluit a.s.r. landen uit die slecht scoren in de Freedom in the World Annual Report, criteria inzake milieu van de SDG index en de Corruption Perception Index.

a.s.r. heeft in 2011 de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) ondertekend. Deze principes hebben als doel maatschappelijk verantwoord beleggen te stimuleren. Daarnaast is a.s.r. sinds 2011 ondertekenaar van de United Nations Global Compact Principles (UNGC). De UNGC vraagt bedrijven om een aantal principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsnormen, het milieu en de bestrijding van corruptie te omarmen, te ondersteunen en ook door te voeren in hun invloedssfeer. Hiermee wordt onder meer tegemoet gekomen aan de IORP II richtlijn, met bepalingen voor milieu, sociale en governance factoren die ontleend zijn aan de beginselen van de Verenigde Naties voor het beleggingsbeleid en de risicobeheersystemen.

Tevens voldoet a.s.r. aan de Code Duurzaam Beleggen voor verzekeraars van het Verbond van Verzekeraars, die sinds 1 januari 2012 van kracht is. In de Code Duurzaam Beleggen staat onder meer dat de leden van het Verbond in hun beleggingsbeleid rekening houden met milieuaspecten, sociale aspecten en goed ondernemingsbestuur van de entiteiten waarin door hen wordt belegd. In 2018 heeft het Verbond van Verzekeraars namens haar leden, waaronder a.s.r., samen met de Nederlandse overheid en maatschappelijke organisaties het IMVO convenant voor de verzekeringssector ondertekend. Doel van het convenant is meer inzicht te krijgen in de internationale keten van onze beleggingen en zo problemen zoals mensenrechtenschendingen, milieuschade en dierenleed te voorkomen en aan te pakken.

Voor meer informatie over het duurzaam beleggingsbeleid van a.s.r.: <https://www.asrnl.nl/over-asr/duurzaam-ondernemen>

Duurzaam beleggingsbeleid a.s.r. wordt gewaardeerd

In maart 2018 is voor de zesde maal de beleidsbeoordeling van de Eerlijke Verzekeringswijzer (EV) gepubliceerd, een initiatief van Milieudefensie, World Animal Protection, PAX, Oxfam Novib, Amnesty International en FNV. De EV heeft als doel het beleggingsbeleid van verzekeraars te verduurzamen en de praktijkvoering te optimaliseren. Daartoe wordt een vergelijking gemaakt tussen de 10 belangrijkste aanbieders van levensverzekeringen op de Nederlandse markt op duurzaamheid. In deze publicatie (www.eerlijkeverzekeringswijzer.nl) scoort a.s.r. overall wederom als 1e van de onderzochte verzekeraars. De hoogste scores behaalde a.s.r. voor haar beleid over Wapens, Mensenrechten, Arbeidsrechten en Gezondheid met een 10; op het gebied van Corruptie, Voeding, Natuur, Financiële sector en de Maakindustrie werd een 9 gescoord.

Klimaat en energietransitie

Sinds 2017 zijn de thema's klimaat en energietransitie integraal onderdeel van het a.s.r. beleggingsbeleid. In 2018 is a.s.r. begonnen met op kwartaalbasis publiceren van de CO₂ uitstoot van de totale beleggingsportefeuille en afzonderlijke fondsen. Als actief deelnemer van het Platform Carbon Accounting Financials (PCAF) werken we samen met andere Nederlandse financiële instellingen aan het verder uitwerken van berekeningsmethoden voor alle asset classes.

Samen met Ortec Finance, academische instellingen en een aantal pensioenfondsen is a.s.r. in 2018 een pilot gestart om klimaatrisico's en -kansen gerelateerd aan verschillende scenario's (1,5°C, 3°C en 4°C opwarming) te integreren in strategische asset allocatie

modellen. De uitkomsten laten zien dat deze top-down benadering een vereiste is voor een compleet beeld van de effecten van klimaatverandering op beleggingsportefeuilles, inclusief risicomanagement. In 2019 zal a.s.r. verder werken met de uitkomsten van de pilot en zo voorbereid zijn op ontwikkelingen als Taskforce Climate-related Financial Disclosures (TCFD), het stellen van klimaat gerelateerde carbonreductie doelstellingen in lijn met het Parijs Akkoord en de voorstellen voor het nationaal klimaatakkoord (zogenaamde science-based targets).

Marktontwikkelingen en vooruitzichten

Economische ontwikkelingen

Voor de wereldeconomie is 2018 een overgangsjaar gebleken. De economische groei was met 3,5-4% uiteindelijk niet veel anders dan in 2017, maar er waren wel grotere verschillen tussen landen en regio's, en ook tussen ruwweg het eerste en het tweede halfjaar van 2018. In de eerste helft van 2018 maakte vooral de Amerikaanse economie een groeiversnelling door, mede dankzij sterk stimulerende begrotings- en belastingmaatregelen van de regering-Trump. Vrijwel alle andere ontwikkelde economieën (o.a. eurozone, Verenigd Koninkrijk en Japan) lieten juist een groeivertraging zien ten opzichte van 2017. Ondertussen nam de economische groei in China meer af dan verwacht, mede als gevolg van de handelsoorlog tussen de VS en China. Andere opkomende markten leverden een wisselend beeld op. Landen met veel buitenlandse schulden in Amerikaanse dollars (o.a. Argentinië, Turkije, Zuid-Afrika) bleken kwetsbaar voor de waardeinstorting van de dollar gedurende het jaar.

In de tweede helft van 2018 nemen de twijfels over de houdbaarheid van de economische groei toe. Ook hierbij speelt de VS een hoofdrol. De positieve effecten van het stimulerende begrotingsbeleid van de regering-Trump raken geleidelijk uitgewerkt, terwijl ook hogere rentes een remmende werking op de Amerikaanse groei hebben. Daarnaast begint 'politiek risico' een steeds belangrijkere factor te worden. De escalerende handelsoorlog tussen de VS en China, toenemende onzekerheid over de afloop van het Brexit-proces, het aantreden van een populistische regering in Italië en protesten tegen het hervormingsbeleid van president Macron in Frankrijk dragen bij aan afnemend vertrouwen van ondernemers en consumenten.

Ondertussen is ook in 2018 de inflatiedruk relatief beperkt gebleven. De 'headline' inflatie nam in zowel de VS als de eurozone aanvankelijk wel toe tot boven 2%, maar daalde richting het eind van het jaar weer tot onder 2%. Dit was vooral het gevolg van de olieprijs, die in het laatste kwartaal van 2018 sterk daalde: van 75 dollar per vat begin oktober naar 45 dollar eind december. De 'kern'-inflatie (exclusief volatiele voedings- en energieprijzen) bleef in de meeste ontwikkelde economieën redelijk stabiel: rond 2% in de VS, 1% in de eurozone en 0,5% in Japan.

De combinatie van redelijke economische groei en relatief beperkte inflatiedruk betekende dat centrale banken in 2018 door konden gaan op de ingeslagen weg van geleidelijke afbouw van het extreem ruime monetair beleid van de afgelopen jaren. In de VS vertaalde zich dat in vier renteverhogingen door de Fed, waarmee de Amerikaanse basisrente eind 2018 uitkwam op 2,5%. In de eurozone hield de ECB de basisrente weliswaar ongewijzigd op 0%, maar werd het programma van 'kwantitatieve verruiming' ('QE') verder afgebouwd en uiteindelijk per eind 2018 stopgezet.

Financiële markten

Ook op financiële markten liet 2018 een verdeeld beeld zien. Tot het begin van het vierde kwartaal leek het een redelijk jaar voor wereldwijde aandelenmarkten te worden, vooral dankzij de bijzonder sterk presterende Amerikaanse aandelenbeurs. Ondertussen stonden staatsobligaties onder druk, wat zich vooral in de VS vertaalde in hogere lange rentes. In het laatste kwartaal van 2018 keerde het beeld. Financiële markten beleefden een dramatisch kwartaal, met sterke koersdalingen voor met name aandelen en beursgenoteerd vastgoed. Bij aandelen viel daarbij op dat Amerikaanse aandelenbeurzen richting het einde van het jaar een inhaalslag maakten, in neerwaartse richting, ten opzichte van andere regio's. Voor Amerikaanse aandelen was december 2018 zelfs de slechtste decembermaand sinds 1931. Desondanks bleef de Amerikaanse aandelenbeurs over heel 2018 per saldo nog wel de best presterende van de grote beurzen, maar de rendementsverschillen met andere regio's waren eind 2018 aanzienlijk minder groot dan een kwartaal daarvoor. Aandelen van opkomende markten waren in 2018 de slechtst presterende aandelenregio, ondanks een relatieve opleving in het laatste kwartaal. Staatsobligaties en in mindere mate ook bedrijfsobligaties fungeerden tot op zekere hoogte als 'veilige havens', maar leverden over heel 2018 gemeten ook negatieve rendementen op.

Vooruitzichten economie en financiële markten

Afgaande op de ontwikkelingen op financiële markten in het laatste kwartaal van 2018, lijkt een sterke terugval van de wereldeconomie in 2019 bijna onvermijdelijk. Afgaande op macro-cijfers van de afgelopen tijd is het beeld minder somber. Vooral nog lijkt het meest aannemelijke scenario dat de wereldeconomie in 2019 een groei zal laten zien van 3-3,5%, minder dan de 3,5-4% groei in 2017 en 2018, maar nog altijd redelijk. Voor de VS komt de economische groei naar verwachting uit rond 2-2,5% en voor de eurozone rond 1,5-2%. Het grootste vraagteken betreft de Chinese economie. Daar is de groei in 2018 teruggefallen van 7% naar ca. 6,5%. Voor 2019 ligt een verdere groeivertraging richting 6% in de lijn der verwachting, maar deze zou ook lager kunnen uitvallen. Dit is vooral afhankelijk van het verloop van de handelsoorlog met de VS en de voortdurende dreiging van een kredietcrisis.

De economische groeiverwachtingen voor 2019 zijn wel met grote onzekerheid omgeven. Deze wordt vooral veroorzaakt door wereldwijd bovengemiddeld hoog politiek risico. Daarbij lijkt de VS ook in 2019 een hoofdrol op te eisen. Vanuit macro-economisch perspectief lijkt de belangrijkste politieke risicofactor nog altijd de door president Trump aangewakkerde handelsoorlog, die vooral tegen China gericht is. Hoewel deze in 2019 verder uit de hand kan lopen, staat daar tegenover dat naarmate de negatieve effecten van de handelsoorlog niet alleen in China maar ook in de VS zelf merkbaar worden, de kans groter wordt dat de VS en China tot een vergelijk komen. Dat zou gunstig zijn voor de wereldwijde economische groeivoorzichten, en dan met name voor opkomende

markten, die in 2019 naar verwachting ook zullen profiteren van de flink lagere olieprijs. Tenslotte blijft ook voor Europa politiek risico het belangrijkste aandachtspunt. Daarbij zal vooral het 'Brexit'-drama op korte termijn voor beroering blijven zorgen.

Ook ten aanzien van inflatie en monetair beleid zijn de verwachtingen van financiële markten tegen het einde van 2018 duidelijk veranderd. Hieraan ligt vooral de sterk gedaalde olieprijs ten grondslag. Weliswaar is aannemelijk dat de daling van de olieprijs de komende tijd een drukkend effect op de 'headline' inflatie zal blijven uitoefenen, maar daar staat tegenover dat de looninflatie tot nu toe zeer beperkt gebleven, zeker in de eurozone. Met de dalende werkloosheid lijkt het een kwestie van tijd tot hogere looneisen zich vertalen in meer looninflatie en uiteindelijk ook in hogere consumentenprijzen. Per saldo lijkt het meest aannemelijke scenario voor de eurozone dat in 2019 de 'headline' inflatie en 'kerninflatie' naar elkaar toegroeien, en beide rond 1,5% zullen uitkomen. Voor de VS ligt een bandbreedte voor beide inflatiemaatstaven van 1,5-2% in de lijn der verwachting.

Met de verslechterde groei- en inflatievooruitzichten neemt de ruimte voor centrale banken om rentes te verhogen af. In de VS heeft de Fed al aangegeven de rente in 2019 minder hard te zullen verhogen dan eerder gedacht. Financiële markten prijzen inmiddels zelfs helemaal geen renteverhoging meer in voor 2019. Hoe dan ook is voor de Fed de uitdaging om een passend monetair beleid te blijven voeren in 2019 groter dan in de afgelopen jaren. Voor de ECB lijkt de vraag wat een passend monetair beleid is minder acuut. ECB-president Mario Draghi heeft al aangekondigd dat een eerste renteverhoging niet hoeft te worden verwacht voor het eind van de zomer van 2019. De grootste vraag is nu of Draghi nog net voor het eind van zijn ambtstermijn in het najaar van 2019 de Europese basisrente eenmaal zal verhogen, of dat die eerste verhoging pas daarna volgt. In dat geval zal Draghi sinds zijn aantreden als ECB-president in het najaar van 2011 nooit de rente hebben verhoogd. Met de (licht) verslechterde groei- en inflatievooruitzichten en de bovengemiddeld grote politieke onzekerheid in Europa, is de kans op laatstgenoemde scenario toegenomen.

Voor wat betreft de vooruitzichten voor financiële markten valt op dat in het laatste kwartaal van 2018 de marktinschatting van de economische vooruitzichten is verschoven van (te) optimistisch naar (te?) pessimistisch. Rentemarkten prijzen inmiddels een recessie in voor de VS in 2019. Dit lijkt ons overdreven. Wel blijft politiek risico de komende tijd bovengemiddeld hoog, niet alleen in de VS, maar ook in Europa (Brexit) en China (handelsoorlog). Keerzijde van het gedraaide marktbeeld is dat waarderingen aanmerkelijk zijn verbeterd. Aandelen zijn nog altijd niet goedkoop te noemen (zeker niet bij tegenvallende winstcijfers), maar in historisch perspectief ook niet meer overdreven duur. Hetzelfde geldt voor beursgenoteerd vastgoed, dat de afgelopen tijd een vergelijkbaar koersbeeld heeft laten zien als aandelen, maar ook kwetsbaar blijft bij oplopende rentes.

'Credit spreads' zijn de afgelopen tijd relatief sterk opgelopen, waarmee wij de waardering van bedrijfsobligaties nu als relatief (!) aantrekkelijk beschouwen. Daar staat wel tegenover dat de ECB zich met de afronding van 'QE' per ultimo 2018 van de markt voor Europese bedrijfsobligaties heeft teruggetrokken als 'grote koper'. Lange rentes zijn richting het einde van 2018 relatief sterk gedaald, mede op een tegenvallend inflatiebeeld. In de huidige, vergevorderde fase van de economische cyclus is het wat ons betreft eerder aannemelijk dat de inflatiedruk geleidelijk zal toenemen dan verder zal afnemen. Daarnaast lijkt de kans ons groter dat centrale banken de komende tijd verder zullen verkrappen dan dat er in 2019 renteverlagingen komen, waarmee de markt in ieder geval voor de VS rekening houdt. Mede daarom lijkt de kans op hogere rentes op staatsobligaties in 2019 ons ook groter dan de kans op nog lagere lange rentes.

ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (ADINAF)

Het Fonds dient als 'building block' voor het ASR Fonds Nederlandfonds. ASR Levensverzekering N.V. participeert middels de unit linked verzekeringen in het ASR Fonds Nederlandfonds. Doelstelling van het fonds is de participant een gediversifieerde portefeuille van kwalitatief goede en financieel solide Nederlandse bedrijven te bieden die op lange termijn een beter beleggingsrendement behalen dan de AEX All Tradable Alternative Weighting netto return index. De focus ligt daarbij primair op bedrijven die dankzij een onderscheidende marktpositie een rendabel en beheersbaar bedrijfsmodel hebben. Daarbij wordt een goede spreiding naar grote multinationals en interessante middelgrote en kleinere bedrijven beoogd. De portefeuille streeft een bovengemiddeld duurzaamheidsprofiel na. Bedrijven die niet voldoen aan het duurzaamheidsbeleid van a.s.r. voor maatschappelijk verantwoord beleggen zijn uitgesloten van belegging. De screening hiervan wordt verzorgd door het researchinstituut Vigeo/Ethibel.

Fondskostenmerken	ADINAF
Beheervergoeding	0,15% over de totale activa van het fonds
Servicevergoeding	0,04% over de totale activa van het fonds
Kosten toetreding	0,20% van de intrinsieke waarde van het fonds
Kosten uittreding	0,20% van de intrinsieke waarde van het fonds

Rendement en portefeuillebeleid

Het rendement van het Fonds is op basis van intrinsieke waarde na aftrek van kosten en over de periode 11-10-2018 tot en met 31-12-2018. Dit fonds is gestart op 11-10-2018. Per die datum zijn de aandelen van het fonds BNP Paribas L1 Equity Netherlands overgeheveld naar ADINAF. Gedurende 11-10-2018 tot en met 30-11-2018 is de portefeuille in lijn gebracht met het geldende beleggingsmandaat.

Rendementsberekening	Peildatum	Fonds	Benchmark
ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (ADINAF)	31-12-2018	-6,02%	-5,80%

Waardeontwikkeling per participatie in €	11-10-2018 t/m 31-12-2018
Inkomsten	0,05
Waardeveranderingen	-3,02
Kosten	-0,02
Resultaat na belastingen	-2,99

Bedragen per participatie zijn gebaseerd op het gemiddeld aantal participaties gedurende het boekjaar.

Sinds het van start gaan medio oktober 2018 noteerde het Fonds een negatief rendement van -6,02%. Dit is licht slechter dan de -5,80% die de AEX All Tradable Alternative Weighting netto return index optekende. De afzwakking van de Europese economie en onzekerheden over de afloop van Brexit en de handelsoorlog tussen China en de Verenigde Staten zetten wereldwijd onder druk. Met de koersval in het vierde kwartaal sloot de Amsterdamse effectenbeurs voor het eerst sinds 2011 met een negatief jaarrendement.

Per 11 oktober 2018 ging het Fonds van start met de overdracht van een bestaande aandelenportefeuille van het fonds BNP Paribas L1 Equity Netherlands. Gedurende de periode werd de portefeuille in lijn gebracht met het beleggingsbeleid van a.s.r. vermogensbeheer. Royal Dutch Shell is op SRI gronden uitgesloten van belegging en werd volledig verkocht. De positie in ASR werd afgebouwd naar benchmarkgewicht, conform de beleggingsrichtlijnen.

Tegen een economisch onzekerder klimaat werden de opbrengsten defensief herbelegd in aandelen die gesteund worden door een hoog dividend rendement of bedrijfsspecifieke ontwikkelingen die de winstvooruitzichten steunen. Zo werd de positie in Ahold Delhaize belangrijk opgehoogd. De nieuwe CEO presenteerde een overtuigende bedrijfsstrategie terwijl de sterke balans ruimte biedt voor verdere aandeleninkoop. In de financiële sector werden de overwegingen in ABN Amro en Nationale Nederlanden uitgebouwd. Beide bedrijven zijn relatief defensief, terwijl de goede kapitaalstructuur ruimte biedt voor een hoger dividend dan wel aandeleninkoop. Het afgestrafte ING werd opgehoogd naar een neutrale weging. In de technologiesector werd de positie in ASML deels verruild voor een nieuwe positie in BE Semiconductor. De zware koersval op terugvallende orderontvangsten in 2018 staat

niet in verhouding tot de uitstekende middellange termijn vooruitzichten, zeer sterke balans en dito dividendrendement. SBMO Offshore werd aan de portefeuille toegevoegd. Het aandeel handelt rond de waarde van de leaseportefeuille, waarbij een kentering van het investeringsklimaat in de energiesector opwaartse potentie biedt. Binnen de sector Basismaterialen werd Arcelor Mittal naar een onderweging gebracht om een positie in het beter gepositioneerde AMG op te nemen. Het aandeel daalde ons inziens overmatig op zorgen over dalende grondstofprijzen in het algemeen en lithium en vanadium in het bijzonder. Dankzij onderscheidende productiefaciliteiten is AMG goed gepositioneerd om te profiteren van de groeiperspectieven in deze twee grondstoffen, waarbij risico's afgedekt worden door meerjarige contracten met minimumprijsgaranties.

Evenzo werden de koersval van Arcadis (balanszorgen overdreven; potentiële verkoop biogascentrales in Brazilië) en Accell (herstructureringspotentieel) gebruikt om de aandelen aan de portefeuille toe te voegen. De positie in Relx werd uitgebreid en Wolters Kluwer werd als defensief aandeel met een onderwogen positie aan de portefeuille toegevoegd. Anderzijds werd de koerssprong van TomTom op de geplande verkoop van de Telematics divisie gebruikt om het aandeel af te bouwen. De posities in PostNL, BAM en Unibail Rodamco werden volledig verkocht.

De belangrijkste negatieve bijdragen kwamen van de sectoren Industrie, Energie en Basismaterialen.

In de sector Industrie kampte funderingsspecialist SIF (-24,8%) met aanvoerproblemen van een toeleverancier, wat de bedrijfsresultaten stevig drukte. Randstad (-6,5%) werd gedrukt door zorgen over de economische vooruitzichten en minder vraag naar uitzendkrachten in de geplaagde Duitse en Franse automobielsector.

In de Energiesector was Fugro (-33,6%) bij uitstek de grootste negatieve bijdrager aan de performance. Twijfel over de financiële draagkracht van het bedrijf indien het herstel in de oliedienstverlening gesmoord zal worden door de gekelderde olieprijs en een economische afzwakking waren hier debet aan.

In Basismaterialen leverde AMG (-29,8%) de belangrijkste negatieve bijdrage. Het bedrijf draaide een recordjaar, maar zorgen over vooral een lagere lithium-en vanadiumprijs domineerden het sentiment.

De belangrijkste positieve bijdragen kwamen van Duurzame Consumptiegoederen en Telecom sector. Daarnaast droeg de onderweging in de slecht presterende Onroerend Goed sector positief bij.

In Duurzame Consumptiegoederen eindigde TomTom 12,3% hoger op de geplande verkoop van de Telematics divisie, terwijl de koers van Accell gesteund werd door de toetreding van Pon als 20% aandeelhouder. In Telecom maakte KPN (+10,3%) een koerssprong als veilige haven en in anticipatie op een minder competitieve markt na de toegestane fusie van Deutsche Telekom en Tele2. In de duidelijk onderwogen Onroerend Goed sector (-12,5%) kampen de overwegend retailvastgoedfondsen en hun huurders met de opkomst van e-commerce.

Risicobeheer

Het beleid is er op gericht dat de aanwezige cash zo snel mogelijk wordt belegd in aandelen. Alle beleggingen alsmede de positie in cash worden in Euro's aangehouden. Er vonden geen transacties in vreemde valuta plaats, waardoor er dus geen valutarisico werd gelopen.

Marktrisico:

Het fonds streeft ernaar het totale fondsvermogen volledig te beleggen. Maximaal 5% van het fondsvermogen mag worden aangehouden in de vorm van kasgelden. Gedurende de verslagperiode is de kaspositie ruimschoots binnen deze bandbreedte gebleven.

Rendementsrisico

Het rendement van de beleggingen staat over de periode van aankoopmoment tot verkoopmoment niet eerder vast dan op het verkoopmoment. Doordat het Subfonds blootstaat aan marktrisico's, kan niet gegarandeerd worden dat een participatie in het Fonds zijn waarde behoudt. Het rendementsrisico is het gevolg van niet voorzienbare fluctuaties van de beleggingen en/of directe opbrengsten daarvan, zoals dividenden of interest. Naast dit absolute rendementsrisico bestaat het risico dat het Fonds een slechter resultaat behaalt dan de gekozen representatieve benchmark. Dit zogenaamde relatieve rendementsrisico ontstaat door de keuze van de Beheerder om in de portefeuillesamenstelling niet geheel de samenstelling van de benchmark te volgen. In bepaalde effecten zal door het Subfonds een groter dan wel kleiner percentage worden belegd dan vertegenwoordigd in de benchmark. Er kan ook in effecten worden belegd die niet in de benchmark vertegenwoordigd zijn en effecten die wel in de benchmark vertegenwoordigd zijn kunnen geheel ontbreken in de portefeuille van het Subfonds. Naast een actieve beleggingsvisie kan dit laatste ook het gevolg zijn van het gevoerde ESG-beleid dat bedrijven die niet voldoen aan specifieke ESG criteria uitsluit van belegging. Zo is benchmarkzwaargewicht Royal Dutch Shell uitgesloten van belegging. Het fonds streeft een risico-beheerste waarde creatie na door zich te concentreren op aantrekkelijk gewaardeerde, goed gefinancierde bedrijven met een gevestigd rendabel bedrijfsmodel. Zo wordt op aandelenniveau het bedrijfsrisico, balansrisico en waarderingsrisico zoveel mogelijk ingeperkt. Op fondsniveau wordt het risicoprofiel ten opzichte van de benchmark nauwlettend in de gaten gehouden. Per jaarultimo kende de portefeuille een tracking error van 2,50 en een beta van 1,01.

Concentratierisico

Het concentratierisico houdt verband met een grote concentratie van de beleggingen in bepaalde activa, sectoren, of op bepaalde markten. In het Subfonds wordt uitsluitend belegd in ondernemingen die genoteerd zijn aan de Nederlandse aandelenbeurs (Euronext Amsterdam). Hierdoor wordt het beleggingsuniversum en daarmee de mogelijkheden om de portefeuille te spreiden beperkt. Een geconcentreerdere portefeuille maakt het Fonds gevoeliger voor koersfluctuaties in individuele posities. Volgens de beleggingsrichtlijnen mag maximaal 15% van het fondsvermogen in één individueel aandeel belegd worden. Per jaar ultimo hield het fonds 33 aandelen in portefeuille. Unilever was de grootste positie in portefeuille met een gewicht van 10.5%, 1,5% boven het benchmarkgewicht. De top 5 posities wogen ca 38,0% van het fondsvermogen.

Sectorverdeling top 5	31-12-2018
Consumentenservice	18,01 %
Financiële dienstverlening	18,00 %
Consumentengoederen	17,40 %
Basismaterialen	13,64 %
Informatietechnologie	8,68 %
Overige	24,27 %

Liquiditeitsrisico

Het beleggingsbeleid richt zich uitsluitend op beursgenoteerde bedrijven. Het omvat zowel liquide beleggingen in bedrijven met een grote marktkapitalisatie als minder liquide aandelen in het zogenaamde small cap segment. Deze kleinere posities kunnen mogelijk moeilijker te liquideren zijn. Op portefeuilleniveau wordt een goede liquiditeit nagestreefd met een belangrijke exposure naar goed verhandelbare large en mid caps. Dit stelt het Subfonds in staat om uitstroom uit het fonds te faciliteren. Per jaar ultimo was 78% van het fondsvermogen belegd in AEX hoofdfondsen.

Verwachte impact stress scenario's op de beleggingsportefeuille:

De tabel 'VaR' geeft inzicht in de 'Value at Risk', het verwachte maximumverlies over een jaar, met een waarschijnlijkheid van 97,5%. De historische VaR is gebaseerd op de dagelijkse rendementsverdeling over de afgelopen vijf jaar:

VaR	Portefeuille VaR	Benchmark	+/- VaR
	(%)	VaR	(%)
	31.12.2018	31.12.2018	31.12.2018
Totaal	20,3	20,3	0,0
Fundamenteel	2,7	2,0	0,7
Sector	2,1	2,5	(0,4)
Regio	15,4	15,7	(0,2)
FX	0,1	0,1	0,0

De tabel scenario's voor de beleggingsportefeuille geeft ten aanzien van de beleggingsportefeuille en gerelateerd aan het marktrisico inzicht in de gevoeligheden op basis van historische stress scenario's en historische gevoeligheden. De historische scenario's zijn afgeleid van belangrijke gebeurtenissen uit het recente verleden en het effect die deze gebeurtenissen hebben gehad op de waarde van de beleggingen. Met betrekking tot de waarde van de beleggingsportefeuille is uitgegaan van de waarde per 31 december 2018 en het effect van dit scenario op jaarbasis.

Scenario's voor de beleggingsportefeuille	Winst- en verliesrekening	Winst- en verliesrekening
	(%)	EUR(x 1.000)
	31.12.2018	31.12.2018
Volatility shock	4,9%	23.030
S & P shock	-19,7%	(93.213)
FTSE World shock	-24,4%	(115.247)
Nikkei shock	-7,5%	(35.359)
FTSE Europe shock	-28,6%	(135.146)

- Volatiliteitsschok: een schok van de VIX-index naar 25
- S&P500: een schok van 2 standaarddeviaties op de S&P500 index (een index met Amerikaanse aandelen).
- FTSE World: een schok van 2 standaarddeviaties op de FTSE World index (een index met wereldwijde aandelen).
- Nikkei 400: een schok van 2 standaarddeviaties op de Nikkei 400 index (een index met Japanse aandelen)
- FTSE 100 Europe: een schok van 2 standaarddeviaties op de FTSE 100 Europe Total Return index (een gewogen index met 100 meest liquide Europese aandelen).

Genoemde risico's vallen binnen het mandaat en worden waar nodig tijdig beheerst en gemitigeerd.

In Control statement

Verklaring AO/IC

De Beheerder beschikt over een beschrijving van de bedrijfsvoering, die voldoet aan de eisen van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De Beheerder heeft gedurende het afgelopen boekjaar verschillende aspecten van de bedrijfsvoering beoordeeld. Bij deze werkzaamheden zijn geen constatering gedaan op grond waarvan zou moeten worden geconcludeerd dat de beschrijving van de opzet van de bedrijfsvoering niet voldoet aan de vereisten zoals opgenomen in de Wft en daaraan gerelateerde regelgeving.

Daarnaast heeft de Beheerder geen constatering gedaan waaruit blijkt dat de bedrijfsvoering niet effectief en niet overeenkomstig de beschrijving functioneert. Derhalve verklaren wij met een redelijke mate van zekerheid dat de bedrijfsvoering gedurende het jaar 2018 overeenkomstig de beschrijving heeft gefunctioneerd.

Het vermogensbeheer van het Fonds wordt uitgevoerd door personeel van ASR Nederland N.V. dat middels een inleenovereenkomst in dienst is bij de Beheerder. De Beheerder heeft een ISAE 3402 Type II rapport opgesteld en heeft daarbij een assurance-rapport verkregen. Dit rapport bevestigt het beeld van de Beheerder met betrekking tot de (beleggings)processen.

Utrecht, 16 april 2019

ASR Vermogensbeheer N.V.

Namens ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds

Het management,

De heer J.T.M. Julicher (bestuurder)

De heer J.J.M. de Wit (bestuurder)

De heer M.R. Lavoai (bestuurder)

De heer R.S. Gokoel (CFRO)

Bericht Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft volgens de wet en haar reglement tot taak in het belang van de participanten toezicht te houden op het beleid en de taakuitoefening van de beheerder en op de algemene gang van zaken binnen de onder haar toezicht gestelde fondsen. Daarnaast houdt de Raad van Toezicht in het belang van de participanten toezicht op de naleving van de Fund Governance Code door de beheerder en staat de beheerder met raad ter zijde. De Raad van Toezicht richt zich bij de vervulling van haar taak naar het belang van de participanten van de fondsen. De raad is verantwoordelijk voor de kwaliteit van haar eigen functioneren. De leden worden voor een periode van vier jaren benoemd en treden periodiek af volgens een door de raad vast te stellen rooster. Vanwege de omvang van de raad heeft deze geen commissies ingesteld.

Samenstelling en rooster van aftreden

De samenstelling van de raad, alsmede haar organisatie en werkwijze zijn in lijn met de geldende Corporate Governance Gedragscode. De leden zijn onafhankelijk in de zin van 'best practice' bepaling III. 2.1 van deze code.

De leden van de Raad van Toezicht zijn de heer drs. B. Vliegthart (voorzitter), de heer prof. dr. R.M.J.W. Beetsma en de heer O. Labe.

De leden hebben het volgende rooster van aftreden vastgesteld:

December 2021	:	de heer Vliegthart
Januari 2022	:	de heer Labe
December 2022	:	de heer Beetsma

De maximale zittingsduur van een lid is twaalf jaar, tenzij de Raad van Toezicht anders bepaalt.

Werkwijze

Gedurende het verslagjaar hebben er vier bijeenkomsten met de beheerder plaatsgevonden en is er een site visit geweest. Tijdens de bijeenkomsten in het verslagjaar is de raad door de beheerder uitgebreid geïnformeerd over de kenmerken en inrichting van de fondsen en het beleggingsbeleid. Daarnaast heeft de raad zich uitgebreid laten informeren over de governance structuur en de samenwerking tussen de bij het dagelijks beheer betrokken vermogensbeheerafdelingen onderling. De onderwerpen die besproken werden tijdens de vergaderingen waren mede door de beheerder voorbereid door middel van maand- en kwartaalrapportages. De raad concludeert dat deze documenten de door de raad gevraagde inzichtelijke informatie verschaffen. Met de beheerder hebben open gesprekken plaatsgevonden over het beleid en de gang van zaken bij de afzonderlijke fondsen. Daarbij heeft de Raad van Toezicht bijzondere aandacht besteed aan de volgende onderwerpen:

- Extern accountantsverslag 2017;
- ISAE 3402 type 2 verklaring beheerder;
- Halfjaarverslagen 2018;
- Performance- en risicobeheersingsoverzichten inclusief klachten- en incidentenregister.

Dankwoord

Wij spreken onze waardering uit tegenover de beheerder en de medewerkers voor hun professionele en enthousiaste inzet bij het realiseren van de doelstellingen.

Utrecht, 16 april 2019

De heer drs. B. Vliegthart, voorzitter
De heer prof. dr. R.M.J.W. Beetsma
De heer O. Labe

Jaarrekening 2018

ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds

Balans

Balans per 31 december 2018 (voor winstbestemming x € 1.000)

Balans	31-12-2018	Referentie
Beleggingen		
Aandelen	471.975	
Som der beleggingen	471.975	1
Vorderingen	-	
Overige activa		
Liquide middelen	598	2
Kortlopende schulden	-81	3
Vorderingen en overige activa min kortlopende schulden	517	
Activa min kortlopende schulden	472.492	
Geplaatst participatiekapitaal	502.899	
Overige reserves	-	
Onverdeeld resultaat	-30.407	
Totaal fondsvermogen	472.492	4

Winst- en verliesrekening

Winst- en verliesrekening over de periode 11 oktober 2018 tot en met 31 december 2018 (x € 1.000)

Winst- en verliesrekening	11-10-2018 t/m 31-12-2018	Referentie
Opbrengsten uit beleggingen	558	5
Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-3.136	6
Niet Gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen	-27.611	6
Som der bedrijfsopbrengsten	-30.189	
Beheervergoeding	-169	
Servicevergoeding	-45	
Interestlasten	-4	
Som der bedrijfslasten	-218	7
Resultaat na belastingen	-30.407	

Kasstroombegroting

Kasstroombegroting over de periode 11 oktober 2018 tot en met 31 december 2018 (x € 1.000)

Volgens de indirecte methode

Kasstroombegroting	11-10-2018 t/m 31-12-2018	Referentie
Totaal beleggingsresultaat	-30.407	
Waardeverandering van beleggingen	30.747	1
Aankopen van beleggingen (-)	-610.008	1
Verkopen van beleggingen (+)	107.286	1
Toename (-) / Afname (+) van vorderingen	-	
Toename (+) / Afname (-) van schulden	81	3
Netto kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-502.301	
Uitgifte participaties	512.384	4
Inkoop participaties	-9.485	4
Netto kasstroom uit financieringsactiviteiten	502.899	
Mutatie liquide middelen	598	
Totaal geldmiddelen begin verslagperiode	-	2
Totaal geldmiddelen einde verslagperiode	598	2
Mutatie liquide middelen	598	

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Beleggingsfondsen (het Fonds) is opgericht op 1 september 2018 in de vorm van een fonds voor gemene rekening met Subfondsen binnen paraplustructuur. Het Fonds is een open end beleggingsinstelling. Per 31 december 2018 zijn de volgende Subfondsen ondergebracht in het Fonds:

1. ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds

Het jaarverslag van ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds (het Fonds) is opgesteld met inachtneming van de geldende voorschriften voor Richtlijn 615 'Beleggingsentiteiten' van de Raad voor de Jaarverslaggeving en met Titel 9 van Boek 2 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek en de Wet op het financieel toezicht. Alle in het jaarverslag opgenomen bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. De in de tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen voordoen. De beheerder heeft op 16 april 2019 de jaarrekening opgemaakt.

Verslagperiode en vergelijkende cijfers

De periode van het jaarverslag loopt van 11 oktober 2018 tot en met 31 december 2018. Het fonds is opgericht per 1 september 2018, de eerste toetreding heeft plaatsgevonden per 11 oktober 2018. Er zijn geen vergelijkende cijfers opgenomen.

Vreemde Valuta

Transacties in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op transactiedatum. Activa en passiva luidende in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de valutakoers op balansdatum.

Uit de omrekening voortvloeiende valutaverschillen worden in de winst- en verliesrekening verantwoord onder het hoofd gerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen.

Per 31 december 2018 noteerden in het Fonds geen beleggingen in vreemde valuta.

Beheerder

ASR Vermogensbeheer N.V. (hierna: de Beheerder) is de beheerder in de zin van artikel 1.1 van de Wet op het financieel toezicht (hierna: Wft). De fondsvoorwaarden zijn ongewijzigd gebleven. De Beheerder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beheer van het fondsvermogen overeenkomstig het beleggingsbeleid en het voeren van de participanten- en financiële administratie. De Beheerder beschikt over een vergunning van de toezichthouder conform artikel 2:65, lid 1, sub a Wft en is opgenomen in het register als bijgehouden door de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

De beheerder heeft aan AFM een aanvraag ingediend om additionele beleggingsdiensten te mogen verlenen aan professionele cliënten op grond van artikel 2:67a, tweede lid, onderdelen a,b en d Wft. Deze uitgebreide vergunning is op 9 juni 2016 verkregen.

Juridisch eigenaar

Stichting Juridisch Eigenaar ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Fondsen treedt, in overeenstemming met de algemene voorwaarden van beheer en bewaring, op als eigenaar (titelhouder) in juridische zin voor rekening en risico van de participanten in het Fonds.

Bewaarder

Stichting Juridisch Eigenaar ASR Duurzaam Institutioneel Vermogensbeheer Fondsen treedt, in overeenstemming met de algemene voorwaarden van beheer en bewaring, op als eigenaar (titelhouder) in juridische zin voor rekening en risico van de Participanten in het Fonds. Zoals uiteengezet in het Prospectus, is de Stichting als Bewaarder, onder de voorwaarden van de Management en Custody Agreement, voor het Fonds aangesteld.

De belangrijkste taak van de Bewaarder is om namens het Fonds de bewaarderstaken waarnaar wordt verwezen in artikel 4:37f van de Wft uit te voeren. De Bewaarder is jegens het Fonds of de participanten aansprakelijk voor het verlies van financiële instrumenten die hij of een derde partij aan wie hij de bewaring heeft uitbesteed, in bewaring heeft genomen. De Bewaarder is ook aansprakelijk voor verliezen die het Fonds of de participanten leiden als gevolg van een nalatig of opzettelijk verzuim van de Bewaarder om zijn taken naar behoren uit te voeren. In geval van een directe aansprakelijkheid van de Bewaarder kunnen de participanten de Bewaarder overeenkomstig de voorwaarden van de bewaardersovereenkomst via de Beheerder aanspreken. In het prospectus zijn de taken, de verantwoordelijkheden en de aansprakelijkheid van de Bewaarder verder toegelicht.

Depositary

Zoals uiteengezet in het Prospectus, heeft de Beheerder BNP Paribas Securities Services S.C.A., als Depositary voor het Fonds aangesteld. De Depositary is een onder wettelijk toezicht staande entiteit met als wettelijke taken onder andere het monitoren van kasstromen, naleving van beleggingsbeleid en eigendomsverificatie ten aanzien van de financiële activa van de beleggingsfondsen.

Verwerking

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen aan het Fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. De wijze van het structureren van het vermogensbeheer kan ertoe leiden dat het juridisch eigendom van een actief en/of passief, waarvan de economische voor- en nadelen aan het Fonds toekomen, bij verbonden partijen berust.

Opbrengsten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Kosten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat (nagenoeg) alle toekomstige economische voordelen en risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Een verplichting wordt niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de verwachte uitstroom van middelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Saldering

Een financieel actief en een financieel passief worden gesaldeerd en als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met gesaldeerd opgenomen financiële activa en passiva samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Transacties met verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake wanneer een partij beleidsbepalende invloed kan uitoefenen in een andere partij, dan wel invloed van betekenis kan uitoefenen op het financieel en zakelijk beleid van de andere partij. Transacties met verbonden partijen worden verricht tegen marktconforme tarieven.

Beleggingen

Beleggingen worden op het moment van verkrijging gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, zijnde de marktwaarde van het actief of de verplichting, vermeerderd met de aankoopkosten. De beleggingen in aandelen worden vervolgens individueel gewaardeerd tegen marktwaarde, welke op balansdatum is gelijkgesteld aan de slotkoers op de beurs (middenkoers) of gebaseerd is op ontvangen brokerquotes. Ongerealiseerde en gerealiseerde waardeveranderingen in de portefeuille worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Aan- en verkoopkosten beleggingen: Betreft kosten die in rekening worden gebracht door de broker voor aan- en verkoop van beursgenoteerde beleggingen. Bij aankoop worden brokerkosten als onderdeel van de kostprijs geactiveerd. Bij de periodieke bepaling van de marktwaarde van beleggingen worden deze kosten verantwoord in de winst- en verlies rekening als onderdeel van de niet gerealiseerde waardeverandering. De kosten bij verkoop van beleggingen worden als onderdeel van de gerealiseerde waardeveranderingen verantwoord.

Transactiekosten beleggingen: Betreft kosten voor afwikkeling van aan- en verkooptransacties door de bewaarder van het fonds. Deze kosten worden direct ten laste van het resultaat gebracht.

Liquide middelen

Banktegoeden worden gewaardeerd tegen de reële waarde, zijnde de nominale waarde. Als liquide middelen worden aangemerkt de tegoeden bij banken, alsmede mogelijk aanwezige kasvoorraden en uitstaande (termijn-) deposito's voor zover deze niet tot de beleggingen worden gerekend.

Overige activa en passiva

De vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten. Vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, onverminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de oninbaarheid van de vorderingen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. De kortlopende schulden en overlopende passiva worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de baten en anderzijds de lasten. Baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Het resultaat bestaat ook uit directe beleggingsopbrengsten zoals dividend. Het dividend betreft het verdiende bruto contante dividend onder aftrek van provisie en niet-terugvorderbare dividendbelasting. Resultaten in vreemde valuta worden omgerekend in euro's tegen de per transactiedatum geldende valutakoersen.

Waardeverandering van beleggingen

Gerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de verkoopopbrengst (inclusief verkoopkosten) de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen. Ongerealiseerde waardeveranderingen worden bepaald door op de balanswaarde ultimo boekjaar de (gemiddelde) kostprijs (inclusief aankoopkosten) in mindering te brengen.

De gerealiseerde en ongerealiseerde prijsresultaten worden in de periode waarop zij betrekking hebben als gerealiseerde respectievelijk ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen gepresenteerd onder beleggingsopbrengsten in de winst- en verliesrekening.

Aan- en verkoopkosten van beleggingen worden opgenomen in de kostprijs respectievelijk in mindering gebracht op de verkoopopbrengst van de betreffende beleggingen en zijn hierdoor onderdeel van de waardeveranderingen van beleggingen.

Vennootschapsbelasting

Het Fonds heeft de fiscale status van een fiscaal transparant fonds. Een fiscaal transparant fonds is zelf niet belastingplichtig. De vennootschapsbelasting wordt bij de individuele participanten geheven.

Beheervergoeding

Aan het Fonds worden kosten in rekening gebracht voor het beheer van het Fondsvermogen door de Beheerder. De afdracht van de gemaakte reserveringen vindt maandelijks plaats aan de Beheerder. De hoogte van de beheervergoeding is 0,15% op jaarbasis.

Servicevergoeding

De Beheerder ontvangt maandelijks een servicevergoeding die ten laste van het Fonds wordt gebracht. De servicevergoeding dient ter dekking van overige kosten zoals:

- De vergoedingen voor de accountants, juridische en fiscale adviseurs;
- De kosten van bewaring (depository);
- De kosten verband houdende met het voorbereiden, drukken en verzenden van prospectussen, (half-) jaarverslagen en alle mogelijke andere documenten die betrekking hebben op het Fonds;
- De eventuele kosten verbonden aan de registratie van het Fonds bij enige overheidsinstantie of beurs;
- De kosten in verband met het berekenen en publiceren van de intrinsieke waarden;
- De kosten in verband met het bijhouden van het participantenregister, het voeren van een financiële en beleggingsadministratie;
- De kosten voor vergaderingen van participanten;
- Verschuldigde bijdragen aan de AFM en DNB ten aanzien van het door hen gehouden toezicht.

De hoogte van de servicevergoeding is 0,04% op jaarbasis. De Beheerder betaalt uiteindelijk de daadwerkelijk gemaakte kosten die vallen onder de servicevergoeding.

Kosten bij uitgifte en inkoop van participaties

Bij uitgifte en inkoop van participaties worden door het Fonds kosten in rekening gebracht. Het percentage voor de op- of afslag ten opzichte van de Intrinsieke waarde bedraagt maximaal 0,20%. Deze kosten komen ten gunste van het Fonds ter compensatie van transactiekosten die worden gemaakt indien als gevolg van uitgifte onderliggende beleggingen moeten worden aangekocht of als gevolg van inkoop beleggingen moeten worden verkocht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens zogenaamde "indirecte methode" waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit beleggings- en financieringsactiviteiten. De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken. Bij de kasstroom uit beleggingsactiviteiten wordt het resultaat gecorrigeerd voor kosten die geen uitgaven zijn en opbrengsten die geen ontvangsten zijn.

Toelichting op de balans en de winst- en verliesrekening

1. Beleggingen

De beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Beleggingen	31-12-2018
Aandelen	471.975

Het verloop van de beleggingen gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Beleggingen	31-12-2018
Stand begin verslagperiode	-
Aankopen	610.008
Verkopen	-107.286
Waardeverandering	-30.747
Stand eind verslagperiode	471.975

De beleggingen zijn gewaardeerd tegen reële waarde, de reële waarde is hierbij afgeleid van genoteerde marktprijzen.

2. Liquide middelen

De liquide middelen betreffen direct opeisbare tegoeden bij banken.

3. Schulden

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar en kunnen als volgt worden onderverdeeld (x € 1.000):

Kortlopende schulden	31-12-2018
Nog te betalen beheer- en servicevergoedingen	-81
Stand eind verslagperiode	-81

4. Geplaatst participatiekapitaal, onverdeeld resultaat en overige reserves

Meerjarenoverzicht ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds:

Intrinsieke waarde	31-12-2018
Fondsvermogen (x € 1.000)	472.492
Aantal participaties (x 1.000)	10.056.135
Intrinsieke waarde in euro's per participatie	46,99

Het verloop van het geplaatst participatiekapitaal gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Geplaatst participatiekapitaal	2018
Stand begin verslagperiode	-
Geplaatst gedurende de verslagperiode	512.384
Terugbetaald aan participanten gedurende de verslagperiode	-9.485
Stand eind verslagperiode	502.899

Het verloop van het aantal participaties gedurende de verslagperiode is als volgt:

Geplaatst participatiekapitaal	2018
Stand begin verslagperiode	-
Uitgifte aan participanten gedurende de verslagperiode	10.247.686
Inkoop van participanten gedurende de verslagperiode	-191.551
Stand eind verslagperiode	10.056.135

Het verloop van de overige reserves gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Overige reserves	2018
Stand begin verslagperiode	-
Dotatie verslagperiode	-
Dividenduitkering	-
Stand eind verslagperiode	-

Het verloop van het onverdeeld resultaat gedurende de verslagperiode is als volgt (x € 1.000):

Onverdeeld resultaat	2018
Stand begin verslagperiode	-
Verdeling resultaat voorgaand boekjaar	-
Onverdeeld resultaat lopend boekjaar	-30.407
Stand eind verslagperiode	-30.407

5. Opbrengsten uit beleggingen

De opbrengsten uit beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Opbrengsten uit beleggingen	11-10-2018 t/m 31-12-2018
Dividend	539
Opbrengsten i.v.m. toe- en uittredingen participanten	19
Totaal	558

6. Waardeveranderingen van beleggingen

De gerealiseerde waardeveranderingen zijn de resultaten uit hoofde van verkopen inclusief eventuele verkoopkosten.

De ongerealiseerde waardeveranderingen in de aangehouden beleggingen zijn inclusief eventuele aankoopkosten.

De waardeveranderingen van beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Waardeveranderingen van beleggingen	11-10-2018 t/m 31-12-2018 (positief)	11-10-2018 t/m 31-12-2018 (negatief)
Gerealiseerd	1.639	-4.775
Ongerealiseerd	8.905	-36.516

7. Bedrijfslasten

De bedrijfslasten kunnen als volgt worden gespecificeerd (x € 1.000):

Bedrijfslasten	11-10-2018
	t/m 31-12-2018
Beheervergoeding	-169
Servicevergoeding	-45
Interestlasten	-4
Totaal	-218

Lopende Kosten Factor (LKF)

	Prospectus	11-10-2018
		t/m 31-12-2018
ADINAF	0,19%*	0,04%

* Op jaarbasis

De Lopende Kosten Factor (LKF) omvat alle kosten die ten laste van het Fonds zijn gebracht in de verslagperiode inclusief de beheer- en servicevergoeding van de onderliggende beleggingsfondsen, exclusief rentekosten, eventuele belastingen en transactiekosten als gevolg van de aan- en verkopen van beleggingen die het Fonds doet. De LKF wordt berekend door de totale kosten in de verslagperiode te delen door de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds.

De gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds is de som van de intrinsieke waarden gedeeld door het aantal berekeningsmomenten van de intrinsieke waarde gedurende het verslagjaar. Het aantal meetmomenten wordt als gewogen gemiddelde beschouwd.

De in de tabel opgenomen LKF heeft betrekking op de periode 11 oktober 2018 tot en met 31 december 2018. De geannualiseerde LKF bedraagt 0,19%.

Portefeuille Omloop Factor (POF)

	11-10-2018
	t/m 31-12-2018
ADINAF	38,88%

De Portefeuille Omloop Factor (POF) geeft een indicatie van de omloopsnelheid van de beleggingen ten opzichte van het gemiddelde fondsvermogen en is een maatstaf voor de mate van een actief of minder actief beleggingsbeleid. Een omloopfactor van 200 geeft bijvoorbeeld aan dat voor twee maal de waarde van het gemiddelde fondsvermogen aan- en verkooptransacties zijn uitgevoerd naast aan- en verkooptransacties als gevolg van toe- of uitredingen.

Bij de gehanteerde berekening wordt het bedrag van de turnover bepaald door de som van de aan- en verkopen van de beleggingen in de verslagperiode te verminderen met de som van uitgifte en inkopen van participaties. Hierbij zijn alle beleggingscategorieën betrokken met uitzondering van deposito's met een oorspronkelijke looptijd korter dan een maand. De POF wordt bepaald door het bedrag van de turnover uit te drukken in een percentage van de gemiddelde intrinsieke waarde van het Fonds, welke op identieke wijze wordt berekend als bij de bepaling van de LKF voor de verslagperiode.

Transacties met verbonden partijen

Het Fonds kent de volgende relaties met verbonden partijen:

- ASR Vermogensbeheer N.V. is de beheerder van het Fonds en brengt een beheervergoeding (€ 169.000) en servicevergoeding (€ 45.000) in rekening;
- De directie van ASR Vermogensbeheer N.V. heeft geen participaties in het fonds;

Personeel

De Beheerder heeft geen personeel in dienst. Per 31 december 2018 zijn 147 medewerkers (143 FTE) ingeleend door a.s.r. vermogensbeheer middels een inleenovereenkomst met ASR Nederland. De doorbelaste personeelskosten bestaan volledig uit vaste beloningen (AIFMD artikel 22, lid 2 e). De Beheerder deelt niet in het beleggingsresultaat als vergoeding voor het beheer van de beleggingsfondsen waarover verslag wordt gedaan. Er is derhalve geen sprake van carried interest (het deel in de winst van het fonds bestemd voor de beheerder van het fonds als vergoeding voor het beheer). De salariskosten van de directieleden zijn inbegrepen in de doorbelaste personeelskosten op basis van een vaste verdeelsleutel.

In onderstaande tabel is de totale beloning opgenomen met betrekking tot de door de beheerder ingeleende medewerkers (aantallen naar de stand van ultimo boekjaar). Een toerekening van deze bedragen aan het Fonds is niet mogelijk aangezien relevante informatie niet beschikbaar is. Nadere informatie over het beloningsbeleid is opgenomen op de website www.asr.nl.

Personeelskosten (x € 1)	01-01-2018 t/m 31-12-2018	Begunstigden
Directie	914.083	3
Identified Staff	329.510	2
Medewerkers	17.476.363	142
Totaal	18.719.956	147

Overig

Zowel de kosten bij uitgifte en inkoop van participaties, als de beheer- en servicevergoeding, zijn vrijgesteld van BTW.

Winstbestemming

Na vaststelling van het jaarverslag wordt het resultaat toegevoegd aan de overige reserves, onderdeel van het fondsvermogen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich in de periode tot aan de openbaarmaking van dit jaarverslag geen gebeurtenissen voorgedaan, die een aanpassing van of een toelichting op de jaarrekening noodzakelijk maken.

ONDERTEKENING VAN DE JAARREKENING

Utrecht, 16 april 2019

ASR Vermogensbeheer N.V.

Namens ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds

Het management,

De heer J.T.M. Julicher (bestuurder)

De heer J.J.M. de Wit (bestuurder)

De heer M.R. Lavooi (bestuurder)

De heer R.S. Gokoel (CFRO)

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de participanten van ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds en de directie van ASR Vermogensbeheer N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds op 31 december 2018 en van het resultaat over 11 oktober t/m 31 december 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2018;
- de winst-en-verliesrekening over 11 oktober t/m 31 december 2018;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van ASR Duurzaam Institutioneel Nederlandse Aandelen Fonds zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de algemene informatie;
- het bestuursverslag;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De beheerder is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden voor de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de beheerder voor de jaarrekening

ASR Vermogensbeheer N.V. is als beheerder van de beleggingsentiteit is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de beheerder verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de beheerder noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de beheerder afwegen of de beleggingsentiteit in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de beheerder de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de beheerder het voornemen heeft om de beleggingsentiteit te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De beheerder moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de beleggingsentiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de beheerder en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de beheerder gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de beleggingsentiteit haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een beleggingsentiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de beheerder onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 16 april 2019

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. M.J. Knijnenburg RA

[illegible]

ASR Vermogensbeheer N.V.

Archimedeslaan 10

3584 BA Utrecht

www.asrnederland.nl

α.s.r.
de nederlandse
vermogens
beheerders